

Крім представників муніципальної влади учасниками мережі інтеркультурних міст може стати активна громадська організація або професійна група громадян, студенти, представники академічних організацій і просто зацікавлені громадяни міста.

Інноваційна політика мережі інтеркультурних міст пропонує розмаїття навчальних, розвиваючих і обмінних можливостей для адміністрації міста, професійних соціологів та активістів міста. Головний процес навчання проводиться за допомогою критичного аналізу поточної практики управління культурним розмаїттям, побудовою свого бачення інтеркультурної ідентичності, та перетворенням цього бачення на всеохоплюючу стратегію. Інтеркультурна мережа допомагає містам впроваджувати потрібну інтеграційну політику, професіоналів і зацікавлених осіб, включно із засобами масової інформації в інклюзивний процес стратегічного розвитку міста, орієнтований на результат. Основний план навчання включає серію аналітичних доповідей, оглядові засідання про політику розвитку громади, навчальні та практичні семінари, обговорення та консультації, ознайомлювальні візити, розробку оцінювальних і політичних інструментів впровадження.

Таким чином, інтеркультуралізм дає змогу будувати довірливі відносини, заохочуючи взаємодію культурних груп у спільному середовищі проживання. Також це допомагає збільшити ефективність роботи громадських служб, зробивши їх більш гнучкими та культурно адаптивними.

Список використаних джерел:

1. Ким працюють українські біженці у Фінляндії. URL: <https://www.currenttime.tv/a/desyat-millionov-ukrainskih-bezhentsev/32599606.html>
2. Інтеркультурна стратегія м. Одеси на 2022-2024 роки. URL: https://omr.gov.ua/images/File/DODATKI_2022/MEJDUNAR_SOTR/strat_odessa.pdf
3. Інтеркультурні міста. URL : <https://rm.coe.int/-/16809ccd42>

РОЛЬ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ В РОЗВИТКУ МІСТ

РАДІОНОВА Людмила Олексіївна

канд. філос. наук, доцент,

БУТЕНКО Олена Андріївна

здобувач вищої освіти

*Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова*

Багато в чому вигляд українського суспільства залежить від розуміння демографічних процесів, що відбуваються в Україні та за її межами, політичних рішень і змін у поведінці громадян. За словами Елли Лібанової,

керівника Інституту демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи: «Наразі поза межами України проживає 8,5–9 млн наших громадян, з яких 2,5–3 млн – це трудові мігранти, що вирушили ще до 24 лютого. З 6 млн «тих, хто рятується від війни», 4,1 млн перебувають у країнах Євросоюзу. Останні опитування свідчать, що на сьогодні майже 87% почувають себе комфортно в країнах Європейського союзу і відчують там почуття безпеки» [1].

Основою на аналізі урбаністів, розглянемо потенціал різних міст світу для відродження та життєздатності в драматичних обставинах, таких як природні катастрофи, епідемії чи напади. Такі події спричиняють втрату людського життя, втрату людського капіталу, руйнування міського середовища та інфраструктури (фізичного капіталу). При цьому людський капітал є першорядним фактором життєздатності міста.

Місто проявляє стійкість до негативного впливу, якщо воно вдається відновити своє населення, економіку та фізичні структури протягом певного часу. Міста відроджуються навіть після землетрусів, бомбардувань чи епідемій (наприклад, чуми, віспи чи іспанського грипу). Навіть «чорна смерть» не зупинила зростання європейських міст. Навпаки, пожежі, що зруйнували цілі райони Лондона у 1666 році, Чикаго у 1871 році і Бостона у 1872 році, в результаті призвели до зміцнення цих міст і більш ефективного використання простору. Лондон розширив вулиці і зменшив залежність від небезпечних будівельних матеріалів, а в Бостоні пожежа спричинила реконструкцію.

Проте економічні та політичні кризи можуть викликати тривалий занепад міст. Колись потужні промислові та портові центри, такі як Клівленд і Ліверпуль, втратили більше половини свого колишнього населення через те, що промисловці-роботодавці перемістились в інші регіони, автоматизували виробництво чи просто зникли». Цей контраст між стійкістю до «фізичних лих» та вразливістю перед економічними та політичними потрясіннями підтверджує, що міста – це не просто сукупність будівель.

Якщо будівлі зруйновані, але люди мають причини жити у цьому місці, міста можуть оживати. А ось без факторів економічного та політичного підйому населення покидає місто.

У дослідженні відновлення японських міст після американських бомбардувань під час Другої світової війни тестуються теорії, які б пояснили розвиток міста після руйнації. Це теорії «випадкового зростання» та «фундаментальних факторів розташування».

Якщо вірна перша теорія, то навіщо містам повставати з руїн? Тим часом японські міста піднялися. Вплив війни на розмір міста (чисельність населення), за даними дослідження, зник у Нагасакі до 1960 року. У 1945 році японські міста Хіросіма та Нагасакі були зруйновані внаслідок ядерного бомбардування Збройними силами США, внаслідок чого за приблизними оцінками загинуло понад 200 тисяч людей. Вже через кілька десятиліть у двох відновлених містах майже нічого не нагадувало про трагедію, що сталася.

Якщо ж розмір міста визначався «фундаментальними чинниками розташування», то причини, які робили його більшим до руйнування, мали

згодом змусити місто вирости знову. Ця стійкість, пов'язана з доступом до річок, багатих внутрішніх районів тощо, може пояснювати, чому місто в результаті виявилось резистентним до фізичних збитків.

Третє пояснення пов'язане із урбанізацією. За останні 600 років міське населення різко побільшало. Відновлення міст можливе завдяки стабільному попиту міські простори.

Схожі дослідження проводилися і щодо німецьких міст. Незадовго до закінчення Другої світової війни військово-повітряні сили Великої Британії та США розбомбили Дрезден, повністю знищивши історичний центр міста. Приблизно через десять років руїни розібрали, описали та вивезли з міста на збереження. У такому вигляді вони пролежали там до кінця існування НДР, доки не почалася масштабна реставрація Дрездена, ініційована, до речі, не владою, а жителями міста. Втрата фізичного капіталу всередині міста завдала меншої шкоди, ніж втрата людського капіталу за його межами.

Як не дивно, чума, холера, жовта лихоманка та іспанський грип не змогли надовго стримати зростання міст принаймні на Заході. Зменшення населення через експансію «чорної смерті» в Європі частково компенсувалося рахунок міграцій, підвищення народжуваності та зниження смертності. Знищення людського капіталу призвело до меншого зростання населення, але не його абсолютного скорочення. Якщо місцевість зберігає привабливість, люди повернуться до міста. Загалом міста демонстрували стійкість до подій, що руйнують фізичне середовище. Вони справлялися і з пандеміями. При цьому економічні та політичні шоки часто різко змінювали долю міст. І все ж таки історія міст не може не вселяти оптимізм. Вони пережили багато катаклізмів, відновлювалися – і в результаті часто ставали лише кращими.

Список використаних джерел:

1. Чи є робота в Україні та яких зарплат очікувати. Інтерв'ю з директоркою Інституту демографії та соціологій НАНУ. URL : <https://idss.org.ua/index>

НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ПРОСТОРОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ МІСТА

РАДІОНОВА Людмила Олексіївна

канд. філос. наук, доцент,

КОССЕ Анна Юріївна

здобувач вищої освіти

Харківський національний університет

міського господарства імені О. М. Бекетова

Мегаполіс сьогодні – це сукупність духовних, ціннісних, етнічних, економічних і соціальних складових, які обмежені територіальними кордонами і сприяють соціально-культурному розвитку індивідів й соціальних груп. Ціннісне ставлення до міського простору виявляється через явище